

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาสมัยโบราณตั้งแต่ สมัยสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยาตอนต้น สถาบันที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา คือ วัด วัง และบ้าน จนกระทั่งสมัยพระนครศรีอยุธยาตอนปลายได้มีการศึกษาอย่างเป็นทางการหรือ การศึกษาในระบบโรงเรียน (formal education) ได้กำเนิดขึ้น โดยเริ่มจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา โรงเรียนในพระบรมมหาราชวัง และ โรงเรียนทวยราษฎร์สำหรับประชาชนทั่วไป

กระทั่งในปี 2464 รัชกาลที่ 6 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึง ได้ตรากฎหมายกฎหมายฉบับแรกเรียกว่า "พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464" ต่อมาก็ได้มีการปรับปรุงและ ตรากฎหมายขึ้นในระบอบประชาธิปไตยชื่อ "พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478"

กฎหมายทั้งสองฉบับมีความสำคัญคือ การจัดตั้งโรงเรียนเป็นหน้าที่ของรัฐและประชาชน โดยประชาชนสามารถจัดตั้งโรงเรียนได้โดยการบริจาค แล้วทางรัฐบาลจะเลือกตั้งและแต่งตั้งประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ควบคุมและกำกับงานทางการศึกษาของโรงเรียนในรูปของ "คณะกรรมการจัดการ" และ "กรรมการศึกษา" ในขณะที่รัฐก็จะเก็บภาษีที่เรียกว่า "การศึกษาพลี" นำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาอีกทางหนึ่ง

การจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในระยะต่อมาก็ถูกแทนที่ด้วยระบบราชการ ได้แก่ระบบอำนาจนิยมของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทยและข้าราชการครู จนเรียกได้ว่าถูกผูกขาดด้วยอำนาจราชการอย่างสิ้นเชิง (สมเกียรติพงษ์ไพบุลย์, สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์, ปรีชา คร้ามพัคตร, ยงยศ เล็กกลาย, และสมพงษ์ สิงหะพล, 2542)

จนมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ประกาศใช้ สังคมไทยพูดกันมากถึงเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะเรื่องของการเมืองการปกครอง (participatory democracy) ซึ่งก่อนหน้านั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนถูกจำกัดจากรัฐส่วนกลาง ขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเส้นทาง หรือความต้องการของตนได้ จนกระทั่งผู้นำกลุ่มหลายกลุ่มพยายามกดดันผลักดันให้การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการต่าง ๆ มีมากขึ้นจนเกิดเป็นรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ฉบับประชาชนได้ในที่สุด

ปัจจุบันรัฐเริ่มกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ให้มีอำนาจมากขึ้น (กองการประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2543) ทั้งในด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สติชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐบาล และฝึกออาชีพตามความต้องการของท้องถิ่นตนเอง ตลอดถึงการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แรงผลักดันจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ส่งผลให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และประกาศสำคัญคือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐต้องถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เปิดโอกาสให้ทุกส่วนของสังคมจัดการศึกษาได้ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในระบบโรงเรียนของรัฐ หรือเอกชนเท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้ชุมชน ครอบครัว สามารถจัดการศึกษาตามความพร้อมของตนเองได้ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2542, หน้า 11) ตลอดจนการมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการ ตั้งแต่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หรือภูมิปัญญาที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ สามารถร่วมคิดร่วมสร้างกิจกรรมไปจนถึง การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ด้านการจัดการศึกษา การบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการศึกษานั้น ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ของประชาชน และหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน ซึ่งยากต่อการริเริ่ม และคิดเป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งสู่ทิศทางหรือเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้วยเหตุนี้ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนต้องมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายการศึกษา และกฎหมายการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยเป็นหลักการที่รัฐพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยแท้จริง ซึ่งจะสำเร็จได้เร็วหรือล้มเหลวเมื่อใดนั้น คนเท่านั้นที่จะเป็นตัวเร่งและตัวทำลายขณะนั้นความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำในท้องถิ่นเพราะกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการชี้นำความคิดเห็น

ของประชาชนในพื้นที่และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนสำคัญในการชักนำประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นทั้งส่วนของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนของผู้นำชุมชน ต้องให้ความร่วมมือ และที่สำคัญต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการจัดการศึกษา ตามกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ดีพอ เพื่อที่จะเผยแพร่ข่าวสารและ รณรงคให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจในเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และรับทราบถึงความสำคัญ จุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับนี้ เพื่อผลการปฏิบัติการมีส่วนร่วมโดยแท้จริง (สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์, และคณะ, 2542, หน้า 18)

จังหวัดชลบุรี เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็น นิติบุคคล แยกการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 90 ตำบล 560 หมู่บ้าน 1 อบจ. 27 เทศบาล 77 อบต. 1 เมืองพัทยา (สำนักงานสถิติชลบุรี, 2544, หน้า 1-150) ซึ่งทุกส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน จะต้องเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทุกองค์กร ทุกหน่วยงานของจังหวัดจะต้องให้ความร่วมมือกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำท้องถิ่น (กรมการปกครอง, 2539, หน้า 4)

การปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ผู้นำท้องถิ่นจะเป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไกและเป็นพลัง ขับเคลื่อนสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจให้ชุมชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเสริมสร้างความรู้ และทราบระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สำหรับเป็นต้นแบบและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้าง ท้องถิ่นตนเองให้มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร โรเจอร์ (Rogers, 1983) ให้ความหมายของ การสื่อสารว่า “การสื่อสาร คือ กระบวนการที่ความคิดหรือข่าวสารจะถูกส่งจากแหล่งสารไปยัง ผู้รับสารด้วยเจตนาที่จะเปลี่ยนความรู้ เจตคติและพฤติกรรมบางประการของผู้รับสาร”

แชรรมม์ (Schramm, 1973) ให้ความเห็นว่าข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสาร ได้มากจะมีแนวโน้มทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

เชอร์รี่ (Cherry, 1978) กล่าวว่า การสื่อสารของมนุษย์กระทำเพื่อแบ่งปันข่าวสาร (an act of sharing) นั่นเอง การแบ่งปันข่าวสารระหว่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่ การตัดสินใจและกระทำกิจกรรมที่ประสานสอดคล้องกัน

จากความหมายของการสื่อสารตามที่ผู้รู้ต่าง ๆ ได้กล่าวไว้จะเป็นได้ว่าสิ่งหนึ่งที่เป็นความหมายร่วมกัน คือ การสื่อสารของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนหลักของความสัมพันธ์ นั่นคือ ในการสื่อสารนั้นจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร อีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร ทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวข้องกัน และในกระบวนการนั้นจะต้องมีสาร (เนื้อหา) และมีสื่อ (ช่องทางการส่ง) ที่จะนำสารไปยังผู้รับ จึงกล่าวโดยสรุปว่า การสื่อสาร คือ กระบวนการของการถ่ายทอดข่าวสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร โดยผ่านสื่อ

สื่อเป็นหนทางหรือวิถีทางที่จะนำข่าวสารไปสู่ผู้รับ (สนั่น ปัทมะทิน, 2520, หน้า 3) หรืออาจกล่าวได้ว่า สื่อ คือพาหนะที่นำพาข่าวสารจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสารซึ่งอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สื่อมวลชน และสื่อบุคคลนั่นเอง

โรเจอร์ (Rogers, 1983) ได้กล่าวถึงสื่อที่ใช้สำหรับการเผยแพร่ข่าวสารมีอยู่ 2 ชนิด คือ สื่อมวลชน และสื่อบุคคล โดยสื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ และก่อให้เกิดความตระหนักรับทราบเกี่ยวกับนวัตกรรม ส่วนสื่อบุคคลช่วยในการจูงใจให้เปลี่ยนแปลงเจตคติและเกิดการยอมรับนวัตกรรมนั้น

เบตติงเฮาส์ (Bettinghaus, 1968, pp. 170-171) พบว่า การใช้สื่อหลายประเภทจะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจ โดยเฉพาะการเผยแพร่ข่าวสารที่สลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ การใช้สื่อมวลชนและสื่อบุคคลเสริมซึ่งกันและกันจะทำให้มีประสิทธิภาพมาก

นอกจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลแล้ว การใช้สื่อเฉพาะกิจ ก็มีผลสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสาร สื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะการใช้สื่อเฉพาะกิจในลักษณะให้ความรู้ และข่าวสารที่กำหนดเอาไว้แน่นอนตัวอย่างของการใช้สื่อเฉพาะกิจนี้ได้แก่ การจัดพิมพ์เอกสาร จุลสาร แผ่นพับ หรือใบปลิวออกเผยแพร่ ซึ่งอาจส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยทางไปรษณีย์

จากแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารและบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ข้างต้นจะเห็นว่าพฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อแต่ละประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ พร้อมทั้งสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในท้องถิ่น น่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ที่มีพฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษา และสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน จะได้เป็นแนวทางในการเผยแพร่ข่าวสารการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ และ

พัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษา ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีมีผลต่อความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือไม่ อย่างไร
2. พฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีมีผลต่อความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบพฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษา ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ทราบถึงปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล และปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษาที่มีผลต่อความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะได้เป็นแนวทางในการเผยแพร่ข่าวสารการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีที่ดำรงตำแหน่งในท้องถิ่นปี พ.ศ. 2545 จำนวน 2,073 คน (สำนักงานสถิติชลบุรี, 2544, หน้า 1-2) โดยมาจากส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีที่ดำรงตำแหน่งในท้องถิ่นปี พ.ศ. 2545 ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษาจากสื่อแต่ละประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

3.1.1.1 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์

3.1.1.2 สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน บุคคลในครอบครัว เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานิเทศก์ ครู อาจารย์

3.1.1.3 สื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ หนังสือราชการ หนังสือเผยแพร่ของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา จดหมายข่าวของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา จุลสาร/วารสารของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ สารปฏิรูปการศึกษา วารสารการศึกษาท้องถิ่น การเข้ารับการศึกษาอบรม/สัมมนา/เสวนา

3.1.2 สถานภาพส่วนบุคคล

3.1.2.1 เพศ

3.1.2.1.1 ชาย

3.1.2.1.2 หญิง

3.1.2.2 อายุ

- 3.1.2.2.1 น้อยกว่า 31 ปี
- 3.1.2.2.2 31-40 ปี
- 3.1.2.2.3 41-50 ปี
- 3.1.2.2.4 มากกว่า 50 ปี
- 3.1.2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด
  - 3.1.2.3.1 ต่ำกว่า ม.3
  - 3.1.2.3.2 ม.3 หรือเทียบเท่า
  - 3.1.2.3.3 ม.6 หรือเทียบเท่า
  - 3.1.2.3.4 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
  - 3.1.2.3.5 ปริญญาตรี
  - 3.1.2.3.6 สูงกว่าปริญญาตรี
- 3.1.2.4 ตำแหน่งในท้องถิ่น
  - 3.1.2.4.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
  - 3.1.2.4.2 นายกเทศมนตรี
  - 3.1.2.4.3 สมาชิกสภาเทศบาล
  - 3.1.2.4.4 ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 3.1.2.4.5 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 3.1.2.4.6 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

3.2 ตัวแปรตาม

- 3.2.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542

- 3.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542

4. ขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

4.1 ประเภทของข่าวสาร เป็นข่าวสารการศึกษาที่เผยแพร่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา หลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการจัดการศึกษา และสิทธิบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

4.2 พฤติกรรมการรับข่าวสารการศึกษา แบ่งเป็น การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน

บุคคลในครอบครัว เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ และการรับข่าวสารการศึกษาจากสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ หนังสือราชการ หนังสือเผยแพร่ของ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา จดหมายข่าวของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา จุลสาร/วารสารของหน่วยงาน ที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ สารปฏิรูปการศึกษา วารสารการศึกษาท้องถิ่น การเข้ารับกรฝึกอบรม สัมมนา และเสวนา

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบวัดความคิดเห็น ซึ่งแบ่งเป็น 1 ฉบับ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับข่าวสารการศึกษาจากสื่อแต่ละประเภท จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบความรู้เรื่องการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี เป็นลักษณะการตอบคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท จำนวน 12 ข้อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง ตัวแทนประชาชนในท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งในท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2545 ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งในท้องถิ่น

พฤติกรรมกรรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ หรือความบ่อยในการพูดคุย การฟัง การดู การอ่านจากสื่อแต่ละประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

ข่าวสารการศึกษา หมายถึง ข่าวสารที่เผยแพร่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา หลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการจัดการศึกษา และสิทธิบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

สื่อมวลชน หมายถึง วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

สื่อบุคคล หมายถึง เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน บุคคลในครอบครัว และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์

สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง เอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ หนังสือราชการ หนังสือเผยแพร่ของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา จดหมายข่าวของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา จุลสาร/วารสารของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ สารปฏิรูปการศึกษา วารสารการศึกษาท้องถิ่น และการเข้ารับการศึกษาอบรม/สัมมนา/เสวนา

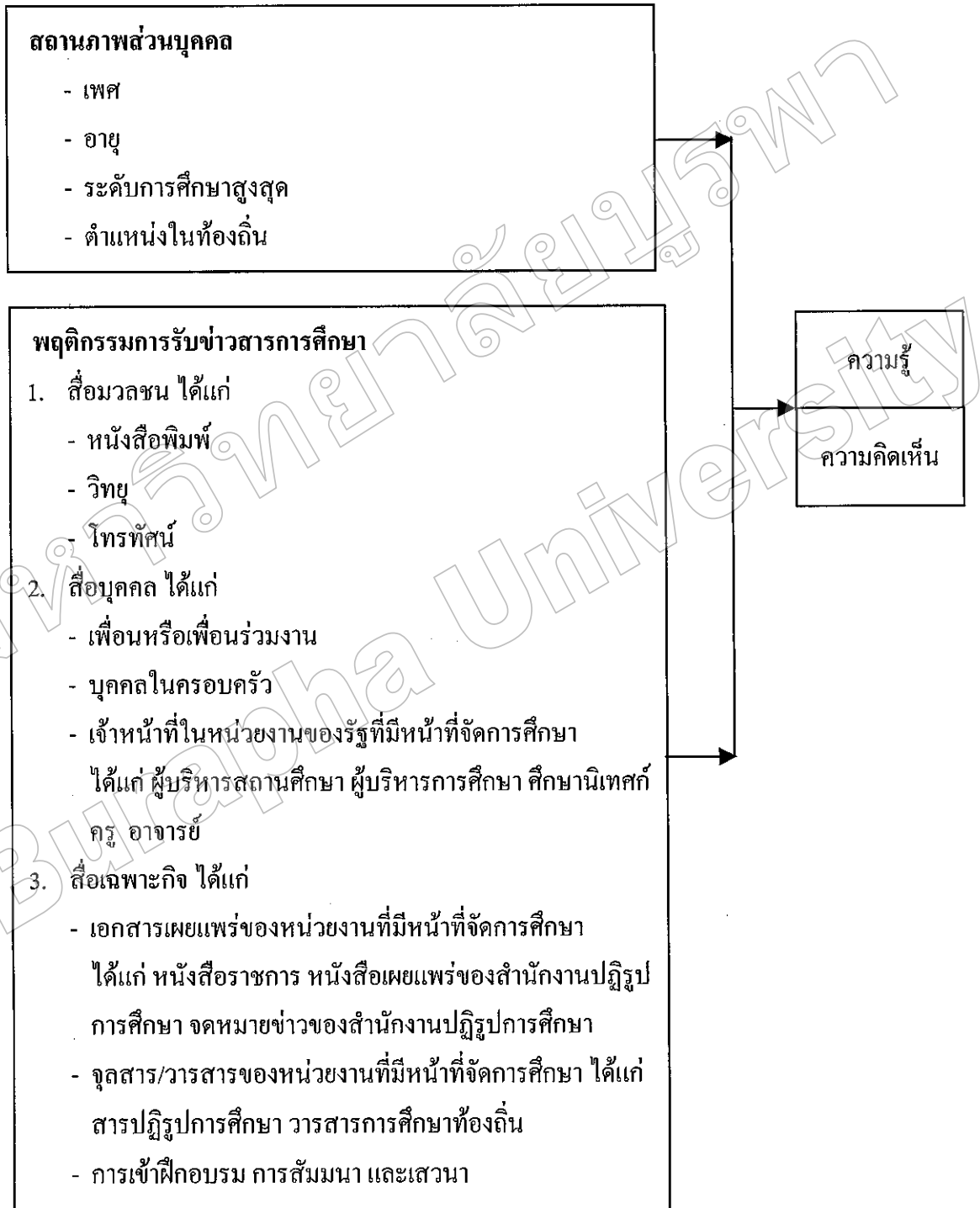
ความรู้เรื่องการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา หลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการจัดการศึกษา และสิทธิบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง ความเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย